

Informatieveiligheidscomité Kamer sociale zekerheid en gezondheid
--

IVC/KSZG/22/356

BERAADSLAGING NR. 22/192 VAN 4 OKTOBER 2022 OVER DE VERWERKING VAN GEGEVENS OP WERKGEVERSNIVEAU VAN DE RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID (RSZ) DOOR DE NATIONALE BANK VAN BELGIË (NBB) VOOR WETENSCHAPPELIJKE DOELEINDEN (HET VERWEZENLIJKEN VAN MICRO-ECONOMISCHE ONDERZOEKEN EN HET MEEDELEN VAN ANONIEME KRUISTABELLEN AAN DERDEN)

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, in het bijzonder artikel 15, § 1;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, in het bijzonder artikel 114;

Gelet op de wet van 5 september 2018 *tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG*, in het bijzonder artikel 97;

Gelet op de aanvraag van de Nationale Bank van België;

Gelet op het rapport van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;

Gelet op het verslag van de heer Bart Viaene.

A. ONDERWERP

1. Bij zijn beraadslaging nr. 22/186 van 4 oktober 2022 stemde de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité in met de mededeling van geaggregeerde gegevens inzake loon en werkgelegenheid, per geïdentificeerde werkgever, door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) aan de Nationale Bank van België (NBB), met het oog op het opstellen van de nationale en regionale rekeningen. Die inlichtingen zouden binnen de organisatie echter ook worden gebruikt door andere diensten (voor wetenschappelijke doeleinden) en eventueel ook aan externe onderzoekers ter beschikking worden gesteld (ook voor wetenschappelijke doeleinden).
2. De NBB wil de per werkgever en per type werknemer (arbeiders en bedienden) geaggregeerde gegevens over loon en werkgelegenheid die hij van de RSZ ontvangt, integreren met andere socio-economische gegevens waarover hij beschikt. Dit zou echter enkel gebeuren met gegevens van werkgevers met de vorm van een rechtspersoon. De NBB wil de resultaten (geïntegreerde gegevens) zelf gebruiken voor wetenschappelijke

doeleinden en voor dezelfde doelen ook ter beschikking stellen van externe onderzoekers. Het betreft onverkort geaggregeerde loongegevens (de totale loonkost per onderneming) en werkgelegenheidsgegevens (het aantal tewerkgestelde personen per onderneming).

3. Het informatieveiligheidscomité heeft in zijn beraadslaging nr. 22/186 van 4 oktober 2022 vastgesteld dat de gegevens van de werknemers van de respectieve werkgevers niet op individueel niveau ter beschikking worden gesteld maar dat de identificatie van de betrokken werknemers uitzonderlijk toch mogelijk is, als de werkgever maar een beperkt aantal personen tewerkstelt. Het heeft daarbij benadrukt dat de onderzoekers van de NBB geen bewuste acties mogen ondernemen om de identiteit van werknemers te achterhalen en hun resultaten (de nationale en regionale rekeningen) slechts mogen verspreiden in een vorm die geen enkele mogelijkheid biedt om werknemers te identificeren.
4. De huidige aanvraag heeft betrekking op het gebruik van een selectie van de gegevens zoals ze zijn vermeld in de beraadslaging nr. 22/186 van 4 oktober 2022 – enkel de geaggregeerde gegevens met betrekking tot loon en werkgelegenheid van de werkgeversrechtspersonen (dus met uitsluiting van de werkgevers met de hoedanigheid van natuurlijke persoon) – voor andere doeleinden dan het opstellen van de nationale en regionale rekeningen. Zowel de NBB zelf (zij het een andere afdeling van de organisatie) als externe onderzoekers (van diverse mogelijke organisaties) zouden de gegevens verder kunnen verwerken, uitsluitend voor wetenschappelijke doeleinden.
5. De NBB merkt op dat het aanbieden van de gegevens aan externe onderzoekers steeds zal gebeuren met de nodige aandacht voor de vertrouwelijkheid ervan. Die vertrouwelijke behandeling van de gegevens zal contractueel worden vastgelegd. Bovendien zullen de gegevens in principe ter beschikking worden gesteld op een beveiligde server van de NBB waartoe de externe onderzoekers toegang krijgen, zodat de gegevens de beveiligde IT-omgeving van de NBB niet verlaten. In bepaalde gevallen kan een effectieve overmaking van de gegevens worden overwogen, maar enkel indien er voldoende garanties zijn dat de gegevens technisch voldoende veilig kunnen worden bewaard en beheerd.
6. Met toepassing van de hogervermelde beraadslaging maakt de RSZ per werkgever (rechtspersonen en natuurlijke personen) op diverse tijdstippen de volgende inlichtingen aan de NBB over: een bestand met gegevens op het niveau van de werkgeverscategorie die niet kunnen worden gesplitst volgens de werknemerskenmerken, een bestand met gegevens over de tewerkstelling per type werknemer, een bestand met gegevens over de sociale bijdragen en een bestand met gegevens over de verminderingen van de sociale bijdragen. Het gaat om informatie die op werknemersniveau gegroepeerd wordt en aangewend wordt voor het opstellen van de nationale en regionale rekeningen.
7. Naast deze vier types bestanden maakt de RSZ per werkgever ook de volgende gegevens over: de link tussen het RSZ-inschrijvingsnummer, het ondernemingsnummer en de statistische codes (de NACE-sectorcode, de NIS-gemeentecode van de hoofdvestiging en de grootteklasse), de sociale bijdragen met betrekking tot de bedrijfswagens, de herverdeling van de sociale bijdragen tussen de grote ondernemingen en de kleine en middelgrote ondernemingen, het aantal werknemers die met dienstencheques worden bezoldigd en hun loonmassa en de identificatie van de werkgevers met een maatschappelijke zetel op een niet-Belgisch adres.

8. De NBB zou deze RSZ-gegevens (enkel voor zover ze betrekking hebben op werkgevers-rechtspersonen) bewerken en zelf gebruiken voor wetenschappelijke doeleinden of voor wetenschappelijke doeleinden ter beschikking stellen aan externe onderzoekers. Dat veronderstelt binnen de organisatie een interne overdracht, door de afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur van het Departement Algemene Statistiek aan het Departement Studiën. De NBB zou de geïntegreerde informatie desgevallend ook aan externe onderzoekers aanbieden, om ook hen in staat te stellen om welbepaalde wetenschappelijke doeleinden te verwezenlijken.
9. De verdere verwerking van de RSZ-gegevens (na de koppeling ervan aan gegevens uit andere authentieke bronnen) door het Departement Studiën van de NBB voor het realiseren van eigen onderzoeken is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de organisatie rust, overeenkomstig de wet van 22 februari 1998 *tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België*. De verwerking van de gegevens door externe onderzoekers wordt gerechtvaardigd door een verwijzing naar de noodzaak voor de vervulling van een taak van algemeen belang, namelijk het realiseren van wetenschappelijk onderzoek in het economisch domein.
10. De NBB verklaart geen specifieke informatieverstrekking aan de betrokken (natuurlijke) personen te zullen verrichten. Gelet op het groot aantal betrokkenen zou een dergelijke informatieverstrekking immers onevenredig veel inspanning vergen. Tevens kunnen de werknemers slechts indirect worden geheridentificeerd (als het gaat om een werkgever met weinig werknemers en de bevoegde NBB-medewerkers enige voorkennis ter zake hebben). Het lijkt niet wenselijk of realistisch dat de NBB alsnog ernstige pogingen zou moeten ondernemen om de betrokkenen te heridentificeren, enkel om inlichtingen over de verwerking van hun gegevens te kunnen verstrekken.
11. Daarenboven zou de koppeling van de RSZ-gegevens en de andere gegevens gebeuren aan de hand van het ondernemingsnummer van de werkgever-rechtspersoon maar zou dat ondernemingsnummer vervolgens door de NBB worden vervangen door een uniek, betekenisloos volgnummer (de directe identificator van de werkgever zou dus worden verwijderd). Het zijn deze gegevens die uiteindelijk ter beschikking worden gesteld van de interne onderzoekers van het Departement Studiën van de NBB of van externe onderzoekers. De aanvrager merkt echter zelf op dat deze werkwijze niet garandeert dat er in geen enkel geval werkgevers en werknemers kunnen worden geïdentificeerd.
12. De voor het opstellen van de nationale en regionale rekeningen bevoegde afdeling van de NBB (de afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur van het Departement Algemene Statistiek) behoudt het verband tussen de verschillende gegevens en de identiteit van de werkgevers. Van zijn kant ontvangt het Departement Studiën van de NBB enkel gegevens van werkgevers-rechtspersonen zonder de vermelding van hun ondernemingsnummer (die zijn bijgevolg niet rechtstreeks identificeerbaar). Ook de externe onderzoekers kunnen desgevallend slechts beschikken over gegevens van werkgevers-rechtspersonen die niet rechtstreeks geïdentificeerd zijn.
13. De NBB (afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur) vraagt het informatieveiligheidscomité om een beraadslaging voor een onbepaalde duur. Hij wil de gegevens voor een onbepaalde duur bijhouden vermits het wetenschappelijk onderzoek dat ermee kan worden verricht ook betrekking kan hebben op langere historische reeksen. Het is dus belangrijk dat de gegevens voor langere periodes ter beschikking zijn en dat

de NBB de geïntegreerde gegevens onbeperkt in de tijd kan bewaren. De RSZ-gegevens kunnen nu reeds voor een onbepaalde duur worden bijgehouden, volgens de beraadslaging nr. 22/186 van 4 oktober 2022.

14. De door de afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur samengevoegde gegevens zijn in de schoot van de NBB voorts enkel toegankelijk voor het Departement Studiën, dat organisatorisch onder de Gouverneur van de NBB valt. De eigenlijke terbeschikkingstelling van de gegevens gebeurt onder het toezicht van de groepchef die binnen het Departement Studiën de wetenschappelijke studie inhoudelijk opvolgt en rapporteert aan de departementchef. De acht groepchefs zijn onverkort leidinggevende personeelsleden met ruime ervaring die een groep medewerkers aansturen bij het uitvoeren van wetenschappelijke studies in een specifiek economisch domein.
15. De gegevens zoals die door de NBB zijn bewerkt (door de koppeling van RSZ-gegevens met gegevens uit andere authentieke bronnen) zouden tevens ter beschikking worden gesteld aan externe onderzoekers, die verbonden zijn aan universiteiten en andere wetenschappelijke organisaties, uitsluitend voor het nastreven van wetenschappelijke doeleinden. Die externe onderzoekers zouden, na het sluiten van een overeenkomst met de NBB, enkel kunnen beschikken over gegevens van (niet rechtstreeks geïdentificeerde) werkgevers-rechtspersonen (het ondernemingsnummer wordt niet in de gegevenslijst vermeld).
16. Bij de NBB werd een functionaris voor gegevensbescherming aangeduid, met toepassing van artikel 37 van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG*. De organisatie verklaart te beschikken over een uitgebreid raamwerk van beveiligingspoliticies, reglementen en methodologieën betreffende de beveiliging van haar IT-systemen en haar gegevens, die worden vertaald in gepaste operationele en technische standaarden.
17. Verder voert de NBB jaarlijks een zelfevaluatie uit en rapporteert hij daarover aan de Europese Centrale Bank. Daarnaast maakt de NBB gebruik van (eigen of onafhankelijke) *penetration testers* (personen die computersystemen testen op hun kwetsbaarheden) en/of externe auditors voor de periodieke controle en opvolging van de efficiëntie van haar IT-veiligheidsmaatregelen. Als kritieke infrastructuur in de zin van de wet van 1 juli 2011 *betreffende de beveiliging en de bescherming van de kritieke infrastructuren* neemt hij deel aan het TIBER-raamwerk (*threat intelligence-based ethical red-teaming*) en de periodieke (onafhankelijke en geavanceerde) veiligheidstesten die er deel van uitmaken.
18. Alle personeelsleden van de NBB – en bijgevolg ook de personeelsleden van de afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur die de RSZ-gegevens initieel verwerken voor statistische doeleinden en de personeelsleden van het Departement Studiën die de geïntegreerde gegevens verwerken voor wetenschappelijke doeleinden – zijn onderworpen aan het beroepsgeheim, zoals vastgelegd in artikel 35 van de wet van 22 februari 1998 *tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België*. Voor zover de gegevens ter beschikking worden gesteld van externe onderzoekers worden contractueel de nodige garanties voorzien voor een vertrouwelijke behandeling.

19. Wat betreft het verder gebruik van de gegevens door de NBB zelf, voor onderzoeks- en analysedoeleinden, verduidelijkt de organisatie dat dit volledig kadert in haar normale opdrachten als centrale bank van België, inclusief het verstrekken van advies over economisch-financiële thema's aan de regering en aan overheidsdiensten, en als lid van het Europees Stelsel van Centrale Banken. In het algemeen gaat het om micro-economisch onderzoek over het gedrag van ondernemingen en de situatie waarin ondernemingen zich bevinden. Dit onderzoek kan betrekking hebben op hun reacties op beleidsmaatregelen en de gevolgen die ze door beleidsmaatregelen ondervinden.
20. Het verder gebruik van de informatie gaat gepaard met specifieke technische beveiligingsmaatregelen. Er wordt een interne conventie tussen de betrokken diensten van de NBB gesloten. Per project worden de gegevens uit de *ad hoc* gecreëerde databanken gepseudonimiseerd bewaard op beveiligde servers. De resultaten worden gepubliceerd in de reeks *Working Papers* van de NBB en in diverse wetenschappelijke teksten. De bekendmaking van de *Working Papers* van de NBB is onderworpen aan de goedkeuring van het redactiecomité, dat afhangt van de gouverneur van de NBB en waakt over de vertrouwelijkheid van de gegevens.
21. De economische analyses van het Departement Studiën van de NBB worden gepubliceerd in het Economisch Tijdschrift van de NBB en in teksten op de website van de organisatie en worden daarenboven aangewend bij het formuleren van adviezen voor onder meer het Directiecomité van de NBB en de regering. De verschillende publicaties en mededelingen naar aanleiding van de vermelde economische analyses zijn daarenboven onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de leidinggevende van het Departement Studiën van de NBB, die telkens een bijzondere aandacht besteedt aan de eerbiediging van de vertrouwelijkheid van de gegevens.
22. De NBB merkt op dat de lijst van projecten waarbij gegevens uit het netwerk van de sociale zekerheid worden aangewend voor het verwezenlijken van analyses en wetenschappelijke onderzoeken lang is en ook voortdurend evolueert. De RSZ-informatie met betrekking tot het loon en de werkgelegenheid blijkt nodig voor het beantwoorden van diverse vragen inzake de arbeidsmarkt en de tewerkstelling en een groot aantal uiteenlopende economische vragen (over de productiviteit, de competitiviteit, de marktmacht,...). De organisatie stelt vast dat ze aldus geen exhaustief overzicht van de door haar te verwezenlijken projecten kan voorleggen.
23. De domeinen waarin de NBB haar analyses en onderzoeken verricht, zijn erg uitgebreid. Het gaat bijvoorbeeld om het monetair beleid van het eurosysteem, de economische activiteit in binnenland en buitenland, de arbeidsmarkt, de evolutie van de prijzen, de kosten en de inkomens, de overheidsfinanciën en de financiële markten. Die verschillende (uiteenlopende) analyses en onderzoeken worden vervolgens door de organisatie zelf vervolledigd door het verwezenlijken van gerichte studies per sector of per bedrijfstak. De analyses en onderzoeken en de daaropvolgende gerichte studies kunnen, zoals opgemerkt, niet exhaustief in deze beraadslaging opgesomd worden.
24. De NBB verduidelijkt dat de meeste analyses en onderzoeken betrekking hebben op de toestand waarin ondernemingen zich bevinden en op hun reactie op economische beleidsbeslissingen, economische fluctuaties en crisissituaties. Daarbij wordt de toestand van de ondernemingen bekeken in termen van tewerkstelling, financiële situatie en situatie inzake kredieten, investeringen, winst en markup, prijszetting, lonen,

concurrentiepositie en aandeelhoudersstructuur, alsook in termen van dynamiek inzake creatie van ondernemingen, overnames, faillissementen, zombificatie, economische groei en herallocatie van economische factoren (arbeid, kapitaal, krediet,...).

25. De analyses en onderzoeken van de NBB hebben ook betrekking op een analyse van de participatie van Belgische bedrijven in de globalisatie (bijvoorbeeld inzake de uitvoer of de directe investeringen in het buitenland) en de gevolgen van de concurrentie die wordt veroorzaakt door importverrichtingen of van offshoring op de economische toestand van de bedrijven. Ook de rol van de arbeidskosten, de productiviteit, de fluctuatie in de wisselkoersen, het commerciële beleid en de externe schokken op deze economische toestand van de bedrijven wordt door het Departement Studiën in het kader van zijn opdrachten geanalyseerd.
26. Zoals vermeld, hebben de analyses en onderzoeken van de NBB niet alleen betrekking op de toestand van de ondernemingen en hun aanpassing aan economische schokken of crisissituaties, maar ook op hun reactie op economische beleidsbeslissingen, of die nu van monetaire, fiscale of prudentiële aard zijn, evenals op hun reactie op specifieke beleidsbeslissingen, zoals beslissingen met betrekking tot de werkgelegenheid, de aanpassing aan klimaatveranderingen, de innovatie, de investering in R&D, de digitalisering, het menselijk kapitaal, de samenstelling van de beroepsbevolking, de creatie van ondernemingen,...
27. Tevens laat de NBB weten dat de informatie over het aantal werknemers en de personeelskosten van elke onderneming eigenlijk al openbaar en toegankelijk is – in de sociale balans – maar vaak niet of fout vermeld is voor de kleine ondernemingen. Met de gevraagde RSZ-gegevens moet dat euvel worden verholpen. Het is gebleken dat bepaalde details (over vergoedingen en directe sociale voordelen) enkel worden aangegeven door grote ondernemingen, die minder dan tien procent van de doelgroep uitmaken, en dat andere details (over het gemiddeld aantal medewerkers) niet moeten worden aangegeven door kleine ondernemingen, die meer dan tachtig procent van de doelgroep uitmaken.
28. De aanvraag beoogt aldus een aanvulling van de informatie uit de bij de Balanscentrale neer te leggen jaarrekeningen. De BNB laat weten behoefte te hebben aan volledige, precieze en betrouwbare inlichtingen, daar anders de statistische nauwkeurigheid in het gedrang kan komen en er zich scheeftrekkingen kunnen voordoen. De organisatie wil vermijden dat ze als gevolg daarvan onjuiste conclusies trekt. In veel domeinen blijken de grote ondernemingen niet hetzelfde gedrag te vertonen of dezelfde economische resultaten te behalen als de kleine ondernemingen. Voorts gaat het bij onderzoeken van bepaalde thema's (zoals start-ups) vaak hoofdzakelijk over kleine ondernemingen.
29. De finaliteit van het beschreven gebruik is dus het wetenschappelijk onderzoek door het studiedepartement van de NBB, een finaliteit die volgens de toepasselijke regelgeving verenigbaar is met de initiële verwerking van de gegevens. Het Departement Studiën van de NBB wordt door Eurostat vermeld op de lijst van organisaties die worden beschouwd als "*recognized research entities*" (dat geldt overigens ook voor de meeste Belgische universiteiten). De organisatie wil door het informatieveiligheidscomité in staat worden gesteld om bepaalde informatie van de Belgische ondernemingen te verwerken, ongeacht hun omvang.

- 30.** De NBB heeft beslist om voor de realisatie van de wetenschappelijke doeleinden geen informatie van de zelfstandige natuurlijke personen te verwerken. De gegevens van de rechtspersonen die de NBB aanwendt voor statistische doeleinden (meer bepaald het opstellen van de nationale en regionale rekeningen) en die de directe identificator (het ondernemingsnummer) bevatten, worden eerst gekoppeld met andere gegevens die de NBB bezit. Nadien wordt de directe identificator (het ondernemingsnummer) verwijderd en worden verdere manipulaties doorgevoerd opdat de gegevens uiteindelijk enkel indirect identificeerbaar zouden zijn.
- 31.** De onderzoekers ontvangen enkel gegevens zonder directe identificator van de rechtspersoon om hun onderzoek te verrichten. De koppeling gebeurt steeds naar aanleiding van een geformaliseerde aanvraag van de bevoegde onderzoeker van het Departement Studiën van de NBB. De organisatie merkt daarenboven op dat het voor haar, met het oog op het waarborgen van de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek, van essentieel belang is om elke mogelijke vertekening van de onderzoeksresultaten te vermijden. Ze wil bijgevolg in staat worden gesteld om te beschikken over alle inlichtingen die noodzakelijk zijn voor het realiseren van haar opdrachten.
- 32.** Aangezien het voor de NBB onmogelijk is om exhaustief aan te geven welke specifieke onderzoeken hij in de toekomst zelf wil verwezenlijken aan de hand van de gegevens uit het netwerk van de sociale zekerheid – dit hangt immers ook af van externe factoren, zoals vragen van de regering, financiële of andere crisissituaties met een economische impact (zoals de coronapandemie) – verzoekt hij het informatieveiligheidscomité om een algemene beraadslaging met het oog op het gebruik van de vermelde gegevens voor micro-economisch onderzoek over het gedrag van ondernemingen en de situatie waarin zij zich bevinden, steeds binnen de klijlijnen van de randnummers 23 tot en met 26.
- 33.** Het gebruik van de gegevens door externe onderzoekers, verbonden aan een (Belgische of buitenlandse) universiteit of een (nationale of internationale) instelling, zou enkel geschieden voor wetenschappelijke doeleinden (onderzoek en analyse). Het zou daarbij steeds gaan om gegevens die geen directe identificatie van de betrokken rechtspersonen mogelijk maken (de gegevens die betrekking hebben op zelfstandige natuurlijke personen zouden sowieso worden verwijderd). De externe onderzoekers moeten in hun aanvraag hun onderzoek en de nodige gegevens beschrijven en een grondige motivering ter zake verschaffen.
- 34.** Na goedkeuring door de NBB zouden de externe onderzoekers op een veilige wijze toegang krijgen tot de gegevens die strikt noodzakelijk zijn voor de realisatie van hun onderzoeksproject. Zij zouden echter zelf niet de mogelijkheid hebben om de gegevens te kopiëren en in de eigen IT-omgeving op te slaan. In voorkomend geval zouden gegevens worden gekoppeld binnen de IT-omgeving van de NBB. Externe onderzoekers zouden enkel toegang tot de door hen gevaagde gegevens krijgen mits ondertekening van een overeenkomst met de NBB, waarin de verwerkingsmodaliteiten worden vastgelegd en een vertrouwelijkheidsclausule wordt opgenomen.
- 35.** De organisatie beschouwt de samenwerkingen met externe onderzoekers als een “verlenging” van de eigen studieopdracht. Vaak zal het onderzoek dat door externe onderzoekers wordt verricht aan de hand van de gegevens die de NBB ter beschikking stelt relevant zijn voor de eigen studiedoeleinden van de NBB, bijvoorbeeld indien hij specifiek onderzoek door externe onderzoekers initieert en ondersteunt. Het geheel van

de interne en externe onderzoeken biedt de NBB de mogelijkheid om zijn rol van adviseur inzake economisch-financiële thema's aan de regering en overheidsdiensten en zijn rol van lid van het Europees Stelsel van Centrale Banken te vervullen.

B. BEHANDELING

Bevoegdheid van het informatieveiligheidscomité

36. Het informatieveiligheidscomité stelt vast dat het verder gebruik van de gegevens vermeld in zijn beraadslaging nr. 22/186 van 4 oktober 2022 beperkt blijft tot de informatie van de werkgevers-rechtspersonen (de werkgevers met de hoedanigheid van natuurlijke persoon worden uitgesloten). Het Departement Studiën van de NBB en de externe onderzoekers ontvangen de gegevens daarenboven zonder vermelding van het ondernemingsnummer. Hoewel er een mogelijkheid blijft bestaan dat werkgevers alsnog geheridentificeerd worden, stelt dat inzake de regels over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer geen probleem. Het zijn immers onverkort rechtspersonen.
37. De NBB merkt evenwel op dat de geïntegreerde geaggregeerde gegevens (tot stand gekomen door de koppeling van RSZ-gegevens en gegevens uit andere beschikbare authentieke bronnen) in uitzonderlijke gevallen toch herleid zouden kunnen worden tot de individuele werknemers waarop zij betrekking hebben. De kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is dus bevoegd om zich dienaangaande uit te spreken, overeenkomstig de bepalingen van artikel 15, § 1, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

Rechtmatigheid van de verwerking

38. Krachtens artikel 6 van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG is de verwerking van gegevens enkel rechtmatig indien en voor zover minstens één van de vermelde voorwaarden is vervuld. De verwerkingsverantwoordelijke moet dus minstens één rechtmatigheidsgrond kunnen invoeren ter rechtvaardiging van de door hem gerealiseerde verwerking van gegevens.
39. De verwerking van de gegevens door het Departement Studiën van de NBB is rechtmatig in die zin dat ze noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de organisatie rust, in de zin van artikel 6, 1, eerste lid, c), van de Verordening, in het bijzonder overeenkomstig de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België. De verwerking van de gegevens door de externe onderzoekers is rechtmatig vermits ze noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, in de zin van artikel 6, 1, eerste lid, e), van de Verordening, meer bepaald het realiseren van wetenschappelijk (economisch) onderzoek.

Principes met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

40. Volgens de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* moeten persoonsgegevens worden verzameld voor bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen ze niet verder worden verwerkt op een wijze die met die doeleinden onverenigbaar is (doelbinding), moeten ze toereikend en ter zake dienend zijn en beperkt worden tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt (minimale gegevensverwerking), moeten ze worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de geldende doeleinden nodig is (opslagbeperking) en moeten ze met passende technische of organisatorische maatregelen worden verwerkt opdat een passende beveiliging gewaarborgd zou zijn en ze onder meer beschermd zouden zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (integriteit en vertrouwelijkheid).

Doelbinding

41. De initiële mededeling van de gegevens door de RSZ aan de NBB beoogt een gerechtvaardigd doeleinde, namelijk het opstellen van de nationale en regionale rekeningen, onder meer ten behoeve van Eurostat, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 21 december 1994 *houdende sociale en diverse bepalingen* en de Verordening (EU) Nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 *betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie*.
42. De verdere verwerking van de geïntegreerde gegevens – tot stand gebracht door de afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur van de NBB aan de hand van de RSZ-gegevens en gegevens uit andere authentieke bronnen – door het Departement Studiën van de NBB beoogt eveneens een gerechtvaardigd doeleinde, namelijk het verwezenlijken van wetenschappelijk micro-economisch onderzoek inzake het gedrag van ondernemingen en de situatie waarin ondernemingen zich bevinden.
43. Het wetenschappelijk micro-economisch onderzoek van de NBB heeft betrekking op de volgende thema's (zie in het bijzonder de randnummers 23 tot en met 26):
- het monetair beleid van het eurosysteem;
 - de economische activiteit in binnenland en buitenland;
 - de arbeidsmarkt;
 - de evolutie van prijzen, kosten/inkomens, overheidsfinanciën en financiële markten;
 - de reactie van bedrijven op economische fluctuaties/schokken en crisissituaties;
 - de reactie van bedrijven op economische beleidsbeslissingen;
 - de reactie van bedrijven op specifieke (niet-economische) beleidsbeslissingen;
 - de participatie van Belgische bedrijven in de globalisatie;
 - de gevolgen van de concurrentie veroorzaakt door importverrichtingen of offshoring;
 - de rol van arbeidskosten, productiviteit, wisselkoersen en commercieel beleid.
44. Het informatieveiligheidscomité kan de naleving van het beginsel van de doelbinding door externe onderzoekers evenwel niet toetsen. Het beschikt immers niet over de nodige informatie over de respectieve doeleinden die zij (zullen) nastreven. Door het verlenen van een algemene beraadslaging voor de verdere mededeling van de gegevens aan externe

onderzoekers zou het informatieveiligheidscomité zijn beoordelingsmogelijkheid met betrekking tot de eerbiediging van het finaliteitsbeginsel afstaan.

45. Het informatieveiligheidscomité heeft er echter geen bezwaar tegen dat de NBB de gegevens in een louter anonieme vorm aan externe onderzoekers bezorgt, dat wil zeggen in de vorm van kruistabellen, die geen enkele mogelijkheid van heridentificatie van de betrokken natuurlijke personen meer bieden. De NBB moet daartoe steeds de gepaste maatregelen treffen. Als de externe onderzoekers toch individuele gegevens nodig blijken te hebben, moeten zij zich echter wenden tot het informatieveiligheidscomité.

Minimale gegevensverwerking

46. De gegevens hebben in dit geval betrekking op alle door de RSZ gekende werkgevers-rechtspersonen. Ze worden door de afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur ter beschikking gesteld van het Departement Studiën en van externe onderzoekers, zonder vermelding van het ondernemingsnummer, hetgeen het moeilijker maar niet onmogelijk maakt om een concrete werkgever-rechtspersoon alsnog te heridentificeren. Die eventuele heridentificatie stelt als dusdanig geen probleem daar rechtspersonen zich toch niet kunnen beroepen op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
47. De eventuele heridentificatie van een werkgever – op zich niet problematisch omdat het steeds om een rechtspersoon gaat – zou echter uitzonderlijk, als het om een werkgever met weinig personeel gaat, toch kunnen leiden tot heridentificatie van diens werknemers. Het gaat dan om een (indirecte) contextuele heridentificatie, die een zekere voorkennis in hoofde van de onderzoekers van het Departement Studiën van de NBB veronderstelt. Zij mogen alvast zelf geen bewuste acties ondernemen om de identiteit van de werknemers van een bepaalde werkgever alsnog te achterhalen. Gelet op het geringe risico ter zake lijkt de verwerking binnen het Departement Studiën aanvaardbaar.
48. De afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur moet echter alle redelijke maatregelen treffen om het risico van heridentificatie van werknemers door het Departement Studiën zoveel mogelijk te beperken. Zij moet derhalve vóór de interne overdracht van de door haar *ad hoc* geïntegreerde gegevens (over tewerkstelling, buitenlandse handel, buitenlandse investeringen,...) grondig nagaan welke risico's er zich dienaangaande kunnen stellen en in voorkomend geval de gepaste acties ondernemen om die risico's volledig uit te schakelen of alleszins tot een absoluut minimum te beperken. Tussen de beide diensten moet een scheiding van functies worden georganiseerd.
49. De per werkgever-rechtspersoon te verwerken RSZ-gegevens (zie de randnummers 6 en 7) zijn voor het overige relevant en niet overmatig, uitgaande van de hogervermelde doeleinden. De afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur van de NBB waarborgt te allen tijde dat de risico's op eventuele heridentificatie van natuurlijke personen (werknemers) niet toeneemt door de koppeling van die RSZ-gegevens aan andere types gegevens (economische gegevens op bedrijfsniveau, zoals gegevens uit de balanscentrale van de NBB en gegevens uit de statistische databanken van de NBB, zoals gegevens over de buitenlandse handel en buitenlandse investeringen).
50. De resultaten van de diverse wetenschappelijke onderzoeken die door het Departement Studiën van de NBB of door de externe onderzoekers worden verricht aan de hand van

de door de afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur *ad hoc* gekoppelde gegevens van de RSZ en gegevens uit andere beschikbare authentieke bronnen mogen alleszins slechts op een louter anonieme wijze worden gepubliceerd. Zij mogen dus in geen geval nog de mogelijkheid bieden om natuurlijke personen (dat wil zeggen de werknemers van de betrokken werkgevers-rechtspersonen) alsnog te identificeren.

Opslagbeperking

51. Het informatieveiligheidscomité stelt vast dat de gegevens uitzonderlijk ook persoonsgegevens kunnen zijn, dat wil zeggen indien er exceptioneel toch een kans bestaat om concrete werknemers te heridentificeren. Dat kan het geval zijn indien de werkgever-rechtspersoon ondanks het ontbreken van zijn ondernemingsnummer toch nog geheridentificeerd kan worden en hij slechts een beperkt aantal werknemers in dienst heeft.
52. De afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur van de NBB kan de RSZ-gegevens voor een onbepaalde duur bijhouden omdat het wetenschappelijk onderzoek dat ermee kan worden verricht ook betrekking kan hebben op langere historische reeksen en er dus informatie voor langere periodes ter beschikking moet zijn. Het Departement Studiën van de NBB kan de RSZ-gegevens (gekoppeld aan gegevens uit andere authentieke bronnen) eveneens voor een onbepaalde duur bijhouden.
53. Zoals opgemerkt, treft de afdeling Nationale en Regionale Rekeningen en Conjunctuur vooraf alle redelijke maatregelen om het risico van heridentificatie van werknemers door het Departement Studiën zoveel mogelijk te beperken. De informatie die zij aan het Departement Studiën overmaakt, moet zodanig worden gemanipuleerd dat het risico op heridentificatie van werknemers volledig wordt uitgeschakeld of alleszins tot een absoluut minimum beperkt wordt.

Integriteit en vertrouwelijkheid

54. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid stelt, met toepassing van artikel 14, vierde lid, van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, voor dat zij niet zou tussenkomen bij de mededeling van de voormelde gegevens door de RSZ aan de NBB vermits zij ter zake geen toegevoegde waarde kan leveren. Het informatieveiligheidscomité gaat daarmee akkoord.
55. Alle personeelsleden van de NBB (met inbegrip van de huidige en gewezen leden van haar organen en de deskundigen waarop zij een beroep doet) zijn onderworpen aan het beroepsgeheim zoals het is vastgelegd in artikel 35 van de wet van 22 februari 1998 *tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België* en ze mogen de vertrouwelijke gegevens waarvan ze in kennis werden gesteld uit hoofde van hun functie in beginsel aan geen enkele persoon of autoriteit bekendmaken.
56. Om de veiligheid van de gegevens te waarborgen, treft de NBB de gepaste technische en organisatorische maatregelen die nodig zijn voor de bescherming tegen het ongeoorloofd vernietigen, verliezen of wijzigen ervan en tegen elke andere niet toegelaten verwerking van de gegevens. Die maatregelen verzekeren een passend beveiligingsniveau, rekening

houdend met de stand van de techniek, de toepassingskosten, de aard van de persoonsgegevens en de risico's.

57. De partijen houden bij de verwerking van de persoonsgegevens rekening met de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en elke andere regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* en de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*. Ze houden desgevallend tevens rekening met de door het Algemeen Coördinatiecomité van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid vastgestelde maatregelen met betrekking tot de informatieveiligheid (de zogenaamde “*minimale veiligheidsnormen*”).

Om deze redenen, besluit

de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité

dat de verdere verwerking van gegevens op werkgeversniveau van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) door de Nationale Bank van België (NBB) voor het intern verwezenlijken van wetenschappelijk micro-economisch onderzoek inzake het gedrag van ondernemingen en de situatie waarin ondernemingen zich bevinden en voor het extern meedelen van anonieme kruistabellen, zoals beschreven in deze beraadslaging, is toegestaan mits wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de gegevensbescherming.

Het informatieveiligheidscomité verwerpt de aanvraag voor zover zij betrekking heeft op de verdere mededeling van de RSZ-gegevens in niet-anonieme vorm door de NBB aan externe onderzoekers. In voorkomend geval moeten externe onderzoekers die hun opdrachten niet kunnen realiseren aan de hand van louter anonieme gegevens zich met een grondig gemotiveerde aanvraag tot het informatieveiligheidscomité wenden om een specifieke beraadslaging te bekomen.

Bart VIAENE
Voorzitter

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op volgend adres: Willebroekkaai 38– 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).